

ใ้บทความรู้ เรื่อง Mural painting และการละเล่นของไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การละเล่นของไทยในงานจิตรกรรมต่อภาพ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง Mural painting และการตีตารางขยายภาพ
 รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จิตรกรรมฝาผนัง (Mural Painting)

จิตรกรรมฝาผนัง หมายถึง ภาพเขียนที่เขียนลงบนผนังหรือเพดาน เป็นงานศิลปะชนิดแรก ๆ ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อใช้เล่าเรื่องราวที่ได้เห็นมาตั้งแต่ยุคโบราณ โดยภาพเขียนบนผนังที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในโลก คือ ภาพเขียนผนังถ้ำลาสโกซ์ (Lascaux) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศฝรั่งเศส เป็นจิตรกรรมฝาผนังในยุคหินเก่า อายุประมาณ 15,000-13,000 ปีก่อนคริสตกาล ภาพมีเนื้อหาเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ ทั้ง วัวไบซัน บ้า กวาง ที่กำลังแสดงท่าทางเคลื่อนไหว

ภาพเขียนวัวกระทิงบนผนังถ้ำลาสโกซ์ ตั้งอยู่บริเวณหุบเขาทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศฝรั่งเศส

จิตรกรรมฝาผนังของทางชาติตะวันตกนิยมเขียนเป็นภาพเสมือนจริง มีมิติความลึก ในขณะที่จิตรกรรมฝาผนังของตะวันออกมักจะเป็นภาพสองมิติ ภาพแบน แบ่งพื้นผนังออกเป็นส่วน ๆ ด้วยเส้นหนาหรือภาพต้นไม้ แล้วใส่เรื่องราวลงไปในช่วงว่าง โดยจิตรกรรมฝาผนังของไทยมักจะมีคนเห็นได้ตามผนังโบสถ์ ซึ่งสะท้อนความเป็นอยู่ของคนไทยในแต่ละชุมชนผ่านภาพวาดด้วย

ตัวอย่างผลงานจิตรกรรมฝาผนังของตะวันตก ที่วังพระสันตะปาปาในนครรัฐวาติกัน The School of Athens (1509-1511) -Raphael

ตัวอย่างผลงานจิตรกรรมฝาผนังของตะวันออก จิตรกรรมฝาผนังอนุสรณ์สถาน Shaheed-Smarak ที่เมืองจาบาลเปอร์ (Jabalpur) ประเทศอินเดีย วาดโดย Beohar Rammanohar Sinha

การเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังมี 3 รูปแบบ ได้แก่

1. จิตรกรรมปูนเปียก (Buon Fresco) เป็นวิธีที่ใช้สีผสมน้ำแล้ววาดลงบนปูนปลาสเตอร์ที่ปาดไว้บาง ๆ เมื่อปูนแห้งจะทำให้สีติดที่ผนังอย่างถาวร

ขั้นตอนการวาดภาพจิตรกรรมปูนเปียก

2. จิตรกรรมปูนแห้ง (A Secco) เป็นวิธีที่ช่างจะผสมสีกับสารที่ทำให้ติดผนัง เช่น ไข่ กาว หรือน้ำมัน วิธีนี้จะทำให้งานเสร็จเร็ว และสามารถแก้ไขได้ง่าย แต่จะติดทนทานน้อยกว่าการเขียนบนปูนเปียก บางครั้งศิลปินจะใช้วิธีการเขียนบนปูนแห้งกับการเขียนบนปูนเปียกเพื่อเก็บรายละเอียดหรือเพิ่มความเข้มของสี เช่น สีน้ำเงินจากแร่ Azurite และ Lapis Lazuli ที่จะให้สีที่ไม่สวยเมื่อเขียนบนปูนเปียก จึงต้องเขียนทับเมื่อแห้งอีกครั้งหนึ่ง

จิตรกรรมปูนแห้งในประเทศไทย
จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์

Note*

จิตรกรรมฝาผนังไทยส่วนใหญ่เป็นจิตรกรรมปูนแห้ง คนโบราณมีภูมิปัญญาไทยการคิดวิธีการที่ทำให้สีติดทน โดยใช้การหมักปูนขาวประมาณ 3 เดือน แล้วนำมาผสมเป็นปูนฉาบ เมื่อแห้งแล้วใช้โคลนด้วยน้ำดื่บไข่เหล็กเพื่อลดความเป็นด่าง นอกจากนี้ก่อนเขียนภาพจะมีการการองพื้นที่ผนังที่จากดินสอพองผสมกับกาวที่ได้จากน้ำดื่บมะขาม

3. จิตรกรรมปูนชื้น (Mezzo-Fresco) เป็นวิธีที่ศิลปินจะวาดรูปบนผนังปูนที่ใกล้แห้ง เพื่อให้สีซึมลงไปในเนื้อปูนเล็กน้อย หลังจากศตวรรษที่ 16 วิธีการนี้ได้ถูกนำมาใช้แทนวิธีการวาดบนปูนเปียกอย่างแพร่หลาย

ภาพจิตรกรรมบนเพดานโบสถ์ Sistine Chapel
ที่นครรัฐวาติกัน วาดโดย Michelangelo
ในปีค.ศ.1508-1512
โดยใช้วิธีการแบบจิตรกรรมปูนเปียก ปูนแห้ง
และปูนชื้นผสมผสานกัน

การละเล่นไทย

การละเล่น เป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทเกมที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง โดยเป็นกิจกรรมที่เน้นความสนุกสนานมากกว่าการตัดสินแพ้ชนะ

การละเล่นไทยมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ในปัจจุบันสามารถพบเห็นได้น้อยลงเนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไปด้วย

ในวัฒนธรรมไทยมีการละเล่นที่หลากหลาย โดยมีตัวอย่าง ดังนี้

1. กระโดดเชือก

มีทั้งการกระโดดเชือกเดี่ยวและเชือกหมู่ ในอดีตมักจะใช้เชือกปอในการเล่น

2. กระต่ายขาเดียว

เป็นการเล่นไล่จับชนิดหนึ่ง โดยคนที่เป็
กระต่ายจะต้องยืนด้วยขาเดียว แล้ว
กระโดดเพื่อไล่จับคนอื่น ใครโดนจับได้
จะต้องออกจากการแข่งขัน และรอรอบ
ต่อไป

3. มอญซ่อนผ้า

ทุกคนนั่งล้อมวงและร้องเพลงมอญซ่อน
ผ้า คนที่เป็นมอญจะถือผ้าเดินรอบวงแล้ว
แอบหย่อนผ้าไว้ข้างหลังผู้เล่นคนใดคน
หนึ่ง หากผู้เล่นคนนั้นรู้ตัวจะต้องหยิบผ้า
มาใส่ใต้มอญแล้วพยายามแย่งที่นั่งกับมอญ
หากผู้เล่นคนนั้นไม่รู้ตัว แล้วมอญเดินวน
กลับมาอีกครั้ง จะถูกมอญเอาผ้าตีหลัง
และต้องรับบทเป็นมอญแทน

4. หมากเก็บ

ใช้ผู้เล่น 2 – 4 คน นั่งล้อมวงกันแล้วใช้ก้อนหินหรือกรวดที่มีลักษณะกลม 5 ก้อน มีวิธีเล่นเป็นการทอดหมากลงพื้น โยหมาก เก็บหมากบนพื้น แล้วรับหมากให้ทันเวลา โดยจะเพิ่มความยากขึ้นไปเรื่อย ๆ หากรับหมากไม่ได้หรือทำหมากใบมือหล่น จะถือว่าแพ้

5. ชักเย่อ

ใช้เชือกเส้นยาว แบ่งผู้เล่นเป็น 2 ฝ่าย จับปลายเชือกคนละฝั่ง เพื่อให้สัญญาณเริ่มให้ออกแรงดึงเชือก ให้ฝ่ายตรงข้ามถูกดึงเข้ามาในแดนของตน เป็นการละเล่นที่สร้างความสามัคคีได้เป็นอย่างดี

6. โพงพาง

ผู้เล่นคนหนึ่งจะต้องรับบทเป็นปลา ถูกปิดตาแล้วหมุนรอบตัว 3 รอบ ในขณะที่คนอื่น ๆ ล้อมวงร้องเพลง เมื่อร้องจบแล้วจึงถามว่า "ปลาเป็นหรือปลาตาย?" ถ้าปลาตอบว่า "ปลาตาย" แปลว่าห้ามขยับ แต่ถ้าตอบว่า "ปลาเป็น" จะสามารถขยับได้ ถ้าผู้เล่นที่เป็นปลาจับตัวใครได้ แล้วทายชื่อคนคนนั้นถูกต้อง คนที่ถูกจับจะต้องรับบทเป็นปลาในรอบต่อไป โดยคำว่า โพงพาง หมายถึง กับดักปลาชนิดหนึ่ง

7. อีรีข้าวสาร

ให้ผู้เล่นสองคนจับมือกันแล้วยกขึ้นเป็นขุมประตู ผู้เล่นที่เหลือจับเอวหรือบ่าต่อแถวกันเดินลอดพร้อมกับร้องเพลง เมื่อถึงคำสุดท้ายของเพลงขุมประตูจะลดมือลงกักตัวผู้เล่นที่เดินผ่าน ใครถูกกักตัวจะต้องถูกคัดออก หรืออาจจะถูกลงโทษ ด้วยการทำให้ท่าทางต่าง ๆ

ประโยชน์ของการละเล่นไทย

1. พัฒนาร่างกาย ผ่านการวิ่ง กระโดด พัฒนาระบบกล้ามเนื้อและกระดูกผ่านการออกกำลังกายอย่างสนุกสนาน
2. พัฒนาความคิด ผ่านการร้องเพลง ประมือตามจังหวะ ช่วยฝึกความจำ รวมไปถึงส่งผลต่อการจัดการอารมณ์ ให้ความสนุกสนานและผ่อนคลายจากความเครียด
3. พัฒนาด้านสังคม ผ่านการเล่นเป็นกลุ่ม มีการทำงานร่วมกับ ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การวางแผน รวมถึงการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดความกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก

ประโยชน์ของการละเล่นไทย

1. พัฒนาร่างกาย ผ่านการวิ่ง กระโดด พัฒนาระบบกล้ามเนื้อและกระดูกผ่านการออกกำลังกายอย่างสนุกสนาน
2. พัฒนาความคิด ผ่านการร้องเพลง ประมือตามจังหวะ ช่วยฝึกความจำ รวมไปถึงส่งผลต่อการจัดการอารมณ์ ให้ความสนุกสนานและผ่อนคลายจากความเครียด
3. พัฒนาด้านสังคม ผ่านการเล่นเป็นกลุ่ม มีการทำงานร่วมกัน ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การวางแผน รวมถึงการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดความกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก

